

Utlåtande 2003:170 RIV (Dnr 322-1782/2003)

Oberoende institut för kvalitetsgranskning av Stockholms skolor

Motion av Mikael Söderlund och Ulla Ericson (båda m) (2003:15)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Motion 2003:15 av Mikael Söderlund och Ulla Ericson (båda m)
avslås.

Föredragande borgarrådet Erik Nilsson anför följande.

Bakgrund

Mikael Söderlund och Ulla Ericson (båda m) har i motion 2003:15, *bilaga*, föreslagit att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna och formerna för ett oberoende institut för granskning av kvaliteten i Stockholms skolor. Motionärerna föreslår också att i arbetet bör det ingå att undersöka intresset i andra kommuner i regionen för att ett oberoende institut inrättas.

Remisser

Motionen har remitterats till Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta stadsdelsnämnd, Vantörs stadsdelsnämnd, utbildningsnämnden samt stadsledningskontoret.

Bromma stadsdelsnämnd anser inte att det finns behov av ett oberoende institut för kvalitetsgranskning av stadens skolor. Nämndens uppfattning är att skolorna redan idag granskas av en mångfald olika granskningsinstanser.

Enskede-Årsta stadsdelsnämnd anser att den information som finns om Stockholms skolor ger en god beskrivning av verksamheten och att det inte finns något behov av ett oberoende institut för kvalitetsgranskning.

Vantörs stadsdelsnämnd anser att det inte är motiverat att utreda frågan vidare om ett institut på regional nivå för att granska skolornas kvalitet.

Utbildningsnämnden anser att ett oberoende institut för granskning av kvaliteten i Stockholms skolor inte ska inrättas utan att förvaltningens avdelning för utvärdering får det stöd som krävs för att den ska kunna arbeta oberoende och självständigt.

Stadsledningskontoret anser att de ambitioner som motionärerna uttrycker väl motsvarar det arbete som stadens inspektörer och Skolverket redan genomför.

Mina synpunkter

Stadens skolor, både kommunala och fristående genomgår en rad granskningar av olika intressenter under året t.ex. stadens utvärderingsavdelning, stadens inspektörer och Skolverket. Skolorna granskas både ur nationellt och lokalt perspektiv.

Ett arbete pågår i staden av att se över uppföljningen av skolornas verksamhet för att ge ett bättre underlag för bedömningen av skolans kvalitet. Min uppfattning är att mängden faktainsamling och granskning bör minskas för att istället fokusera på analyser och förbättringar som leder till reella verksamhetsförbättringar ur ett elevperspektiv. Stadens behov av kunskap om och utveckling av verksamheten anser jag inte främjas av ett oberoende institut för kvalitetsgranskning. Ansvarfördelning för uppföljning och utvärdering avgörs i SPO-utredningen som presenteras i december.

Jag menar därför att ett oberoende institut inte behövs utan den utveckling som pågår med att förbättra den egna granskningen ska fortsätta.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. bifalla motionen
2. därutöver anföra följande.

Motionärernas förslag om att inrätta ett oberoende institut för kvalitetsgranskning av Stockholms skolor skulle innebära flera viktiga fördelar. Stockholms och Sveriges skolor har genomgått omfattande förändringar under det senaste decenniet, inte minst genom övergången mot en målstyrning av skolan och de förändringar som friskolereformen medfört. I Stockholm går för närvarande ca 15 % av alla elever i grundskolan i fristående skolor och ca 18 % i fristående gymnasieskolor.

För att säkerställa en likvärdig kvalitetsgranskning av alla Stockholms skolor bör denna ske av ett från politiken oberoende institut. Vi tror att detta skulle höja såväl kvaliteten som intensiteten i granskningen, samt som de fristående skolorna inte längre granskades av en konkurrerande huvudman.

Ett oberoende institut för kvalitetsgranskning i skolan bör få ett tydligt uppdrag att förbättra informationen till elever och föräldrar inför valet av skola. Det handlar bland annat om att erbjuda gemensamma utvärderingskriterier och ett likvärdigt underlag, samt göra resultatet mer tillgängliga och lättöverskådliga för elever och föräldrar t.ex. via Internet.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Stockholms stads skolinspektörer har i uppgift att granska och utvärdera kvaliteten i stadens skolväsende. Det är viktigt att inspektörerna och utbildningsförvaltningens avdelning för utvärdering får det stöd som krävs för att oberoende och självständigt arbeta med kvalitetsfrågor och utvärdering av stadens skolor.

Vid årsskiftet delades det gamla Skolverket i två myndigheter. Dels det nya Skolverket som främst ska ansvara för utbildningsinspektion, nationell uppföljning och utvärdering av den svenska skolan, dels Myndigheten för skolutveckling som ska stödja huvudmäns och lokala enheters arbete med lokal verksamhetsutveckling i förskola, skola och vuxenutbildning.

Uppdelningen av Skolverket i två myndigheter var nödvändig eftersom samma myndighet tidigare både skulle stödja skolans utveckling och utvärdera dess resultat. Detta är dock inte tillräckligt. En från staten oberoende nationell skolinspektion bör skapas som enbart arbetar med kvalitetsfrågor och utvärdering.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion 2003:15 av Mikael Söderlund och Ulla Ericson (båda m) avslås.

Stockholm den 3 december 2003

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Erik Nilsson

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Kristina Alvendal* (alla m) med hänvisning till reservationen av (m) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Lotta Edholm* och *Ulf Fridebäck* (båda fp) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (fp) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Ewa Samuelsson* (kd) enligt följande.

Förslag om oberoende granskning är generellt positivt. Redan idag granskas olika verksamheter inom kommunen men självklart bör den som ska granska en verksamhet inte riskera att hamna i en intressekonflikt och kunna uppfattas som jävig på något sätt. Att kommunens egna inspektörer ska granska egen verksamhet vid sidan av privat verksamhet kan i det perspektivet ses som ett problem.

Ett oberoende institut skulle kunna höja såväl kvaliteten som intensiteten i granskningen samt säkerställa att de fristående skolorna inte längre granskas av en konkurrerande huvudman.

Ett oberoende institut för kvalitetsgranskning i skolan bör få ett tydligt uppdrag att förbättra informationen till elever och föräldrar. Med utgångspunkt i gemensamma kriterier skall de därigenom kunna erbjuda ett likvärdigt underlag inför valet av skola. Detta är inte minst viktigt nu när antalet barn i friskolor ökar stadigt.

ÄRENDET

Mikael Söderlund och Ulla Ericson (båda m) har i motion 2003:15, bilaga, föreslagit att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna och formerna för ett oberoende institut för granskning av kvaliteten i Stockholms skolor. Motionärerna föreslår också att i arbetet bör det ingå att undersöka intresset i andra kommuner i regionen för att ett oberoende institut inrättas.

REMISSER

Motionen har remitterats till Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta stadsdelsnämnd, Vantörs stadsdelsnämnd, utbildningsnämnden samt stadsledningskontoret.

Bromma stadsdelsnämnd beslutade den 25 september 2003 att ställa sig bakom förvaltningens yttrande till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av *Petter Lindfors m.fl.* (m) och *Kristin Swanberg m.fl.* (fp) till förmån för eget beslut enligt följande.

Vi instämmer i motionärernas synpunkt att ett oberoende kvalitetsinstitut vore en förbättring och garant för att stadens olika kommunala och fristående skolor behandlas på samma sätt. Kommunen ska inte granska de fristående skolorna utan överlåta till en fristående aktör att utvärdera och kvalitetsgranska såväl kommunala som fristående skolor på ett likvärdigt sätt.

Genom ett förtydligt uppdrag, som inrättande av ett oberoende kvalitetsinstitut innebär, skulle dessutom informationen till skolans viktigaste granskare (elever och föräldrar) kunna stärkas. Det är av högsta vikt att alla elever och föräldrar kan få en oberoende och likvärdig information om kvaliteten på stadens olika skolor och därmed ett förbättrat underlag för det viktiga valet av skola.

Särskilt uttalande gjordes av *Désirée Pethrus Engström* (kd) enligt följande.

Förslag om oberoende granskning är generellt positivt. Idag granskas olika verksamheter inom kommunen. Vid sidan av skolorna granskas exempelvis även äldreomsorgsverksamhet. Om man tittar utanför Sveriges gränser är det vanligt att man har oberoende granskningsinstitut som granskar skolor, vårdinrättningar m.m. Där betalar verksamheterna en avgift till ackrediteringsinstitut för att få regelbundna granskningar. Dessa enheter har då inget anställningsförhållande till den som ska granskas. Självklart bör den som ska granska en verksamhet inte ha intressekonflikt och kunna uppfattas som jävig på något sätt. Att kommunens egna inspektörer ska

som jävig på något sätt. Att kommunens egna inspektörer ska granska egen verksamhet vid sidan av privat verksamhet är naturligtvis ett problem. Vi anser dock att om man ska gå över till oberoende institut måste detta vara ett långsiktigt arbete där Sverige först börjar att bygga upp sådana oberoende institut mer generellt. Idag finns inte sådana kvalificerade institut. Därför anser vi att motionens intentioner är goda men inte idag realistiska att föreslå.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 september 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Motionärernas förslag att ett oberoende kvalitetsinstitut inrättas, syftar till att förbättra föräldrars och elevers beslutunderlag och informationsbehov inför valet av skola. Föräldrar skulle därigenom även kunna ”ställa rimliga och adekvata krav på skolledare och politiker”. Skattebetalarna sägs också genom ett kvalitetsinstitut få viktig information om hur skattemedlen används. Institutets arbete ska även knyta kontakter och samarbete avseende utvärdering över nationsgränserna. Erfarna lärare, skolforskare och experter ska utföra institutets granskning av Stockholms skolor.

I samband med ett utredningsarbete av motionärernas förslag bör enligt vår mening en analys och beskrivning göras av den omfattande utvärdering och granskning av Stockholms skolor som redan nu pågår.

Förvaltningen menar att uppmärksamheten på, kontrollen av och insynen i skolornas utvärderings- och uppföljningsarbete är intensivt och omfattande. Det förekommer idag en mångfald av externa propåer till lärare och skolledningar om att inrapportera resultat, nyckeltal och olika slags sammanställningar. Till de viktigaste granskningsinstanserna hör stadens revisionskontor, utbildningsnämndens utvärderingsavdelning, stadens skolinspektörer, skolverkets olika granskningsavdelningar, statistiska centralbyrån och inte minst de närmast ansvariga på skolorna. Vid utvärderingen och granskningen är den i särklass viktigaste kraften för skolans kvalitetsutveckling och granskning - föräldrarna och eleverna själva. En effekt av målstyrningen och valfriheten är att den gynnar och stimulerar en påverkan där föräldrar och elever engagerar sig i och idag ställer allt större krav på skolans arbete och utveckling. Föräldrar och elever är rektorers och lärares främsta granskare och drivkraft till att göra sitt allra bästa för att uppfylla kunskapsmålen och att skapa en trygg och lärande arbetsplats. Skolornas egna enkäter och stadens enkäter som riktar sig direkt till föräldrar och elever är också mycket viktiga indikatorer på tillståndet i respektive skola. Relativt snabbt uppmärksammas eventuella kvalitetsbrister som skolpersonalen direkt kan möta med förbättringsåtgärder. Skolledning och lärare uppmärksammas därutöver av stadens skolinspektörer på de åtgärder till förändring/förbättring som bör vidtas utifrån läroplansmålen. Skolverket har även aviserat en utökning och intensifiering av sitt uppföljnings- och granskningsarbete.

Det sedan 1997 lagstadgade kravet på varje skola att utifrån gällande mål beskriva och följa upp sitt arbetsresultat i en årligen återkommande kvalitetsredovisning, utgör

skolornas viktigaste dokument och borgar för en öppenhet gentemot föräldrar, elever, politiker och skattebetalare. I dess dokument återfinns även de goda exempel på effektiv resursanvändning som motionärerna efterfrågar. Kvalitetsredovisningarna från Stockholms skolor ska varje år åtfölja stadsdelsnämndernas verksamhetsberättelser som bilagor.

Tillgången på information och beslutsunderlag inför föräldrars och elevers val av skola är således omfattande och görs tillgänglig från flera olika håll. Frågan måste ställas om inte de myndigheter och granskande instanser på nationell och kommunal nivå som redan finns idag är tillräckligt många och självständiga för att tillgodose kravet på en öppen och oberoende granskning. Vad gäller de internationella kontakterna och samarbetet vad avser utvärdering över nationsgränserna, som motionärerna efterfrågar, bör det även fortsättningsvis kunna ske och utvecklas inom ramen för vårt medlemskap i EU.

Även ett oberoende institut såsom det beskrivs av motionärerna kan antas kräva viss finansiering med skattemedel. Det stärker förvaltningens bedömning att det sammantaget inte finns något väsentligt skäl att ytterligare utöka floran av granskningsinstanser för Stockholms skolor.

Enskede-Årsta stadsdelsnämnd beslutade den 7 oktober 2003 att motionen avstyrks.

Reservation anfördes av *Anders Holmberg* (m), *Birgitta Axen* (m), *Björn Holmberg* (m) och vice ordförande *Göran Holmström* (m) till förmån till eget förslag enligt följande.

1. Som svar på remissen anføres följande.

I staden går för närvarande 15 % av alla elever i grundskolan i fristående skolor och ca. 18 5 i fristående gymnasieskolor. Idag sker granskningen av skolan av dels stadens skolinspektörer, dels genom Skolverkets försorg. Vad som efterfrågas i motionen är att stadens granskning av skolor istället ska göras av ett från politiker oberoende institut som genomför en likvärdig kvalitetsgranskning av såväl de kommunala som de fristående skolorna. Vi tror att detta dels skulle kunna höja såväl kvaliteten som intensiteten i granskningen samt säkerställa att de fristående skolorna inte längre granskas av en konkurrerande huvudman.

Ett oberoende institut för kvalitetsgranskning i skolan bör vidare få ett tydligt uppdrag att förbättra informationen till elever och föräldrar och därmed kunna erbjuda gemensamma kriterier och likvärdigt underlag inför valet av skola.

Många föräldrar väljer självfallet inte skola efter att minutiöst ha jämfört alla skolor utifrån vissa kriterier, utan efter kontakter med andra föräldrar, lärare och annan skolpersonal. Val av skola är en högst personlig sak där andra saker än de som granskas har betydelse.

Friskolornas organisationer, staden, länskommunerna och möjligen också andra intressenter bör vara intresserade av att ett oberoende institut tillskapas. Delar av det arbete som stadens skolinspektörer utför bör kunna ske inom ramen för ett sådant institut.

Från att friskolorna endast lockat ett fåtal elever och valts av föräldrar som velat skapa särskilda förhållanden för sina barn är de idag på ett helt annat sätt tillgängliga för alla som vill. Detta innebär att såväl staden som föräldrarna har allt att tjäna på att så väl underbyggda val som möjligt kan göras.

Reservation anfördes av *Hans Larsson* (fp) och *Peter Backlund* (fp) till förmån för ett eget förslag enligt följande.

En effektiv uppföljning av kvaliteten i Stockholms skolor är angelägen. För närvarande är såväl de enskilda skolorna som kommunen och Skolverket engagerade i detta. Motionärernas förslag till kompetensutveckling av uppföljningen är intressant. Hur dessa uppgifter skall kunna tas tillvara utan att kommunen övertar arbetsuppgifter som staten skall svara för behöver belysas ytterligare.

Enskede-Årsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 september 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i vikten av god uppföljning av skolorna. Idag finns en mängd dokument som följer upp verksamheten. Inom stadsdelsförvaltningen kan nämnas verksamhetsberättelser, verksamhetsplaner och kvalitetsgarantier. Utbildningsförvaltningen ger bl.a. årligen ut "Att välja skola", en sammanställning av Stockholms skolors resultat till stöd vid val av skola. Skolverket ansvarar för utbildningsinspektion, nationell uppföljning och utvärdering. Förutom detta görs en mängd kvalitetsmätningar av olika slag. Förvaltningen anser att de rapporter och undersökningar som föreslås i motionen redan görs idag. De instanser och institutioner som gör undersökningar har stor kunskap och erfarenhet av området och kan därigenom ge en trovärdig beskrivning av verksamheten.

Sammanfattningsvis föreslår förvaltningen att motionen avstyrks.

Vantörs stadsdelsnämnd beslutade den 25 september 2003 att åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.

Reservation anfördes av *Susanne Sjöblom m fl* (m) till förmån för eget förslag till beslut enligt följande.

Att bifalla motionen i sin helhet.

Därutöver anføres:

Vi moderater vill som bekant att alla elever tillsammans med sina föräldrar skall få välja vilken skola de vill gå i. När man trivs och tycker att skolarbetet är roligt är det lättare att nå goda resultat. Vi vill att staten skall stå för kostnaden för varje elevs skolgång. Den skola som eleven väljer skall få pengarna direkt från staten. Detta för att skolorna skall ha samma möjligheter och rättvisa, oavsett vem som driver dem och oavsett geografisk placering.

Därför vill vi även att det skall finnas ett nationellt kvalitetsinstitut som skall vara fristående från stat och kommun. Att institutet skall vara fristående är för oss en självklarhet för att kunna ge saklig information som kan vägleda val av skola och utbildning.

Idag står kommunen för kostnaderna och rimligtvis skall det då i Stockholms stad finnas ett oberoende kvalitetsinstitut i enlighet med motionen. Kvalitetsinstitutet skall bl a öka tillgången på information till elever och föräldrar vilket avsevärt förbättrar deras valmöjligheter av skola. Vilket i sin tur leder till ökad frihet för medborgaren och inte en politikerstyrd vardag. Även skolorna kan dra nytta av den oberoende institutionens analys. Motionen är bra och ökar medborgarens delaktighet. Motionen bör därför förordas.

Särskilt uttalande gjordes av *Henrik Ehrenberg* (kd) och *Lena Kling m fl* (fp) enligt följande.

Stockholms stads skolinspektörer har i uppgift att granska och utvärdera kvaliteten i stadens skolväsende. Det är viktigt att inspektörerna och utbildningsförvaltningens avdelning för utvärdering får det stöd som krävs för att oberoende och självständigt arbeta med kvalitetsfrågor och utvärdering av stadens skolor.

Vid årsskiftet delades det gamla Skolverket i två myndigheter. Dels det nya Skolverket som främst ska ansvara för utbildningsinspektion, nationell uppföljning och utvärdering av den svenska skola dels Myndigheten för skolutveckling som ska stödja huvudmäns och lokala enheters arbete med lokal verksamhetsutveckling i förskola, skola och vuxenutbildning.

Uppdelningen av Skolverket i två myndigheter var nödvändig eftersom samma myndighet tidigare både skulle stödja skolans utveckling och utvärdera dess resultat. Detta är dock inte tillräckligt. En från staten oberoende nationell skolinspektion bör skapas som enbart arbetar med kvalitetsfrågor och utvärdering.

Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 september 2003 har i huvudsak följande lydelse.

En mål- resultatorienterad skola ställer höga krav på systematik i arbetet med uppföljning av skolverksamheten på alla nivåer. Grundskolans mål finns formulerade i läroplaner, kursplaner, i kommunens skolplan och i varje skolas lokala verksamhets/arbetsplan. Målen bryts ned i genomförandemål under arbetslagets eller den enskilde lärarens planeringsarbete tillsammans med eleverna. På detta sätt blir målen synliga i huvudprocessen. Varje nivå inom systemet har ett ansvar för att målen görs konkreta och mätbara och att resultatet följs upp.

Staden har infört ett integrerat system för ledning och uppföljning av stadens verksamheter. I tertialrapporter och i verksamhetsberättelsen redovisar nämnderna resultatet av kvalitetsarbetet. I verksamhetsberättelsen ingår också en sammanställning av samtliga skolors kvalitetsredovisning, enligt förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet (SFS:1997:702).

Stockholms stad har också en egen avdelning för utvärdering av skolverksamheten. Avdelningen ansvarar för den kommunala inspektionen av samtliga skolformer, kompetensutveckling i mål- och resultatstyrning, sammanställning av kvalitetsredovisningar med mera.

Sedan den 1 mars 2003 har Skolverket delats upp i två myndigheter. Det nya Skolverket ansvarar för utbildningsinspektion, nationell uppföljning och utvärdering och har därmed fått ett tydligare uppdrag, i arbetet med sin oberoende granskning av kvalitén i landets samtliga skolor.

Utifrån den samlade uppföljning som sker på både statlig och kommunal nivå av skolan, anser inte förvaltningen att det finns ett behov av ett institut för kvalitetsgranskning på regional nivå. Förvaltningen anser däremot att det finns ett behov av att utveckla och förtydliga stadens egen kvalitetsuppföljning och att resurser därför bör prioriteras till detta arbete.

Utbildningsnämnden beslutade den 25 september 2003 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som sitt svar på motionen från Mikael Söderlund (m) och Ulla Ericson (m).

Reservation anfördes av *Mikael Söderlund m.fl* (m) till förmån för eget förslag till beslut enligt följande.

Vi reserverar oss mot nämndens beslut då vi yrkade att nämnden skulle besluta

1. att avslå förvaltningens förslag till beslut
2. att utbildningsnämnden överlämnar följande yttrande till kommunstyrelsen som svar på remissen:

Motionärernas förslag om att inrätta ett oberoende institut för kvalitetsgranskning av Stockholms skolor skulle innebära flera viktiga fördelar. Stockholms och Sveriges skolor har genomgått omfattande förändringar under det senaste decenniet, inte minst genom övergången mot en målstyrning av skolan och de förändringar som friskolereformen medfört. I Stockholm går för närvarande ca 15 % av alla elever i grundskolan i fristående skolor och ca 18 % i fristående gymnasieskolor.

Granskningen av Stockholms skolor ska istället göras av ett från politiken oberoende institut som genomför en likvärdig kvalitetsgranskning av såväl de kommunala som de fristående skolorna. Vi tror att detta dels skulle kunna höja såväl kvaliteten som intensiteten i granskningen, samt säkerställa att de fristående skolorna inte längre granskas av en konkurrerande huvudman.

Ett oberoende institut för kvalitetsgranskning i skolan bör få ett tydligt uppdrag att förbättra informationen till elever och föräldrar inför valet av skola. Det handlar bland annat om att erbjuda gemensamma utvärderingskriterier och ett likvärdigt underlag, samt göra resultatet mer tillgängliga och lättöverskådliga för elever och föräldrar t.ex. via Internet.

Särskilt uttalande gjordes av *Jan Björklund m fl* (fp) enligt följande.

Stockholms stads skolinspektörer har i uppgift att granska och utvärdera kvaliteten i stadens skolväsende. Det är viktigt att inspektörerna och förvaltningens avdelning för utvärdering får det stöd som krävs för att oberoende och självständigt arbeta med kvalitetsfrågor och utvärdering av stadens skolor.

Vid årsskiftet delades det gamla Skolverket i två myndigheter. Dels det nya Skolverket som främst ska ansvara för utbildningsinspektion, nationell uppföljning och utvärdering av den svenska skolan, dels Myndigheten för skolutveckling som ska stödja huvudmäns och lokala enheters arbete med lokal verksamhetsutveckling i förskola, skola och vuxenutbildning.

Uppdelningen av Skolverket i två myndigheter var nödvändig eftersom samma myndighet tidigare både skulle stödja skolans utveckling och utvärdera dess resultat. Detta är dock inte tillräckligt. En från staten oberoende nationell skolinspektion bör skapas som enbart arbetar med kvalitetsfrågor och utvärdering.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 6 juli 2003 har i huvudsak följande lydelse.

När utbildningsförvaltningen omorganiserades i februari 2002 skapades en avdelning för utvärdering vars uppdrag är att

- ge skolor, stadsdelar och andra utbildningsanordnare stöd i deras kvalitetsutveckling.
- ge underlag för val av förskola, skola, program och utbildning.

- ge underlag för beslut i kommunfullmäktige, i utbildningsnämnden, i stadsdelarna, inom utbildningsförvaltningen och andra utbildningsanordnare

Avdelningen ansvarar för den kommunala inspektionen av samtliga skolformer. Från hösten 2003 kommer det att finnas nio förskoleinspektörer, sex inspektörer för grundskolan och skolbarnomsorgen, två gymnasieinspektörer och en inspektör för vuxenutbildningen. Inspektörernas uppgift är dels att kontrollera måluppfyllelsen, dels att validera skolornas kvalitetsredovisningar.

Dessutom arbetar avdelningen med kompetensutveckling i mål- och resultatstyrning, utvecklar resultatredovisningar som är tydliga, kontinuerliga och trovärdiga samt sammanställer rapporter av olika slag, vilka dels redovisas för nämnden, dels utgör underlag för den kvalitetsredovisning avseende kalenderåret som enligt förordningen ska vara upprättad den 1 maj och sedan levereras till Skolverket.

De inspektioner som gjorts och de rapporter och den kvalitetsredovisning som tagits fram under detta första arbetsår, visar att avdelningen genom sitt eget utvecklingsarbete och med fortsatt stöd från kommun- och förvaltningsledning kan genomföra de analyser och uppgifter som motionärerna efterlyser.

Tilläggs kan att det nya Skolverket är ett "oberoende institut" för granskning av kvaliteten i landets samtliga skolor. Dess granskningsrapporter, övriga rapporter och redovisningar samt statistikuppgifter finns tillgängliga för alla på nätet.

Förvaltningen föreslår därför att ett oberoende institut för granskning av kvaliteten i Stockholms skolor inte inrättas utan att förvaltningens avdelning för utvärdering får det stöd som krävs för att den ska kunna arbeta oberoende och självständigt.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 21 oktober 2003 har i huvudsak följande lydelse.

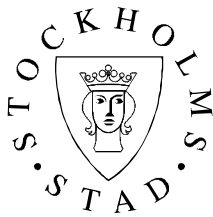
Stadsledningskontoret anser att de ambitioner som motionärerna uttrycker väl motsvaras av det arbete som stadens inspektörer och Skolverket redan genomför. Motionärernas förslag ligger också i linje med det kvalitetsprogram som regeringen presenterade under våren 2003 och som ingår i budgetpropositionen för 2004. Bl a innebär regeringens program att Skolverket skall bli en starkare och mer synlig granskare av skolorna verksamhet och hävda kraven på kvalitet och likvärdighet.

Stockholms stad kompletterar den statliga tillsynen med en egen kommunal inspektion av samtliga skolformer där uppgiften är att kontrollera måluppfyllelsen och validera kvalitetsredovisningarna. Det är stadsledningskontorets bedömning att denna inspektion uppfyller de krav man kan ställa på en oberoende granskning. Exempelvis efterlyser gymnasieinspektörerna i sin rapport för läsåret 2002/2003 att utbildningsnämnden skall förtydliga sitt uppdrag till förvaltning och skolor när det gäller arbetet med styrdokument och kvalitetsredovisning.

Stadsledningskontoret delar motionärernas uppfattning om att informationen till föräldrar och elever vid val av skola kan utvecklas. Ett pågående arbete för att underlätta elevers och föräldrars val av skola är KSL:s uppdrag att bygga upp en gemensam databas med gemensamma kvalitetskriterier för gymnasieskolan.

databas med gemensamma kvalitetskriterier för gymnasieskolan. Utbildningsnämnden ansvarar för att bevaka detta arbete.

Fortlöpande insatser görs också av utbildningsnämnden. I verksamhetsberättelsen för 2002 redovisar nämnden vilka insatser som gjorts för att uppfylla åtagandet att ”genom informationsinsatser ge elever, studerande och föräldrar underlag för att göra ett välgrundat studieval”. Detta åtagande ingår också i nämndens verksamhetsplan för 2003.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2003:15

2003:15

Motion av Mikael Söderlund och Ulla Ericson (båda m) om oberoende institut för kvalitetsgranskning av Stockholms skolor

Föräldrars och elevers beslutsunderlag inför valet av skola måste förbättras. Genom den ökade valfriheten i skolan ökar behoven av att föräldrar och elever får tillgång till information om de skolor de har att välja mellan. I Stockholm finns det en stor rikedom på data över skolornas arbete men ändå är informationen som når föräldrarna inte tillfredsställande. I regel kommer såväl statistik som analys och information från den del av Stockholms stad som har ansvar även över att driva skolor.

Stockholms skolor, såväl fristående som kommunala, är målstyrda. Målstyrningen syftar till att ge skolorna ökad frihet att hitta metoder för att uppnå satta mål. Därför behövs ett organ som kontinuerligt genomför en oberoende analys av varje skolas resultat, hur den lever upp till de offentliga mål som riksdagen satt upp, hur den lever upp till de egna målen, hur resurserna används, vilken förmåga skolan har att höja varje individs kunskapsnivå, hur skolan är som arbetsplats osv. Genom en oberoende kvalitetsutvärdering ges föräldrar och elever bättre underlag för att kunna välja skola och ställa rimliga och adekvata krav på skolledare och politiker.

En oberoende analys kan också vara en god hjälp för skolans ledning och huvudman i arbetet med att utveckla och förbättra kvaliteten och skolan som arbetsplats. Den skulle dessutom ge viktig information till skattebetalarna om hur olika skolor använder skattemedlen och lyfta fram goda exempel på effektiv resursanvändning.

Institutet ska stimulera till utveckling, inte till normalisering. En årlig rapport bör utarbetas som analyserar styrkorna, utmaningarna och de hot som varje utvärderad skola står inför. Rapporten och övriga resultat som institutet kommer fram till kan med fördel publiceras på Internet så att såväl föräldrar

mer fram till kan med fördel publiceras på Internet så att såväl föräldrar och elever som allmänheten får tillgång till dessa.

Det nya institutet bör ges en liten fast organisation, medan huvuddelen av granskningen genomförs av erfarna lärare, framstående skolforskare och andra experter. Internationella kontakter och samarbete vad avser utvärdering över nationsgränserna skall vara en naturlig del av institutets arbete. Den flexibla formen innebär att kvalitetsinstitutet kan ta vara på kompetensen bland lärare samtidigt som det ger erfarna lärare nya karriärmöjligheter och kopplingar till universitet och högskolor. Institutet ska, i likhet med revisionen, vara fristående från skolsystemet och den politiska sfären.

Med anledning av ovanstående yrkar vi att kommunfullmäktige beslutar att

1. kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna och formerna för ett oberoende institut för granskning av kvaliteten i Stockholms skolor
2. i arbetet bör ingå att undersöka intresset i andra kommuner i regionen för att ett oberoende institut inrättas.

Stockholm den 19 maj 2003

Mikael Söderlund

Ulla Ericson